

Registratie: 2799606

Datum: 8 oktober 2025

Aan de voorzitter van de raad,

Steller vragen: Daan Jansen (SAMEN)

Onderwerp: Dak- en thuisloosheid in Geldrop-Mierlo

Tijdens de behandeling van de Huisvestingsverordening in april 2025 diende onze fractie een amendement in om de urgentieregeling te verruimen voor mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de maatschappelijke opvang zijn geregistreerd – zoals zogenaamde 'bankslapers' die tijdelijk bij anderen verblijven.

In die discussie werd vanuit meerdere fracties gesteld dat dakloosheid – in de zin van zichtbaar op straat slapen – in onze gemeente nauwelijks of niet voorkomt, en dat dit vooral een stedelijk probleem is. Thuisloosheid (mensen die tijdelijk bij anderen verblijven, in auto's slapen of noodgedwongen in andere ongeschikte ruimtes verblijven) werd wel als mogelijk aanwezig erkend, maar met de toevoeging dat de gemeente daar "geen zicht op" heeft.

Onze fractie heeft toen gewezen op het risico dat thuisloosheid kan escaleren naar dakloosheid wanneer opvang ontbreekt, en dat verborgen vormen van woningnood net zo urgent zijn. In de discussie werd vooral ingegaan op juridisch-technische aspecten van het amendement, maar niet op de vraag hoe mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de opvang zitten, wel geholpen kunnen worden. Het amendement werd niet gesteund door de raad.

Wel deed wethouder Van Gestel tijdens die behandeling de toezegging dat er in september 2025 een onderzoek zou verschijnen over dakloosheid in de regio, en dat dit met de raad zou worden gedeeld.

Op 8 oktober 2025 verscheen in de ochtend een artikel in het Eindhovens Dagblad over de resultaten van de ETHOS-telling naar dak- en thuisloosheid in de regio. Later die dag, om 13:19 uur, ontving de raad een raadsinformatiebrief over diezelfde telling.

Wij hebben de RIB met aandacht gelezen en zijn het college erkentelijk voor de informatieverstrekking. Uit de RIB blijkt dat er in Geldrop-Mierlo 63 daklozen zijn geteld: 47 volwassenen en 16 kinderen. Dit bevestigt dat dak- en thuisloosheid ook in onze gemeente voorkomt, en dat de zorgen die onze fractie in april naar voren bracht terecht waren.

De RIB geeft een eerste beeld, maar roept ook vragen op over de duiding van deze cijfers, de beleidsmatige consequenties, en de vraag of het huidige beleid en de regelgeving voldoende zijn om deze kwetsbare groep te bereiken en te ondersteunen. Daarom stellen wij de volgende vragen.

Het college / de burgemeester* wordt verzocht de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden:

- **Nadere toelichting en uitsplitsing van de lokale cijfers**

De RIB vermeldt dat er in Geldrop-Mierlo 63 daklozen zijn geteld: 47 volwassenen en 16 kinderen.

a) Uitsplitsing naar type dakloosheid

Kan het college deze cijfers nader uitsplitsen naar:

- Daklozen (mensen zonder enige vorm van onderdak, zoals mensen op straat of in noodopvang)
- Thuislozen (mensen in tijdelijke, ongeschikte of afhankelijke woonsituaties, zoals zogenaamde 'bankslapers' die tijdelijk bij anderen verblijven, mensen in auto's, vakantiehuisjes, etc.)

Het rapport geeft een kwantitatief inzicht en heeft een aantal categorieën gedifferentieerd. Voor Geldrop-Mierlo zijn de meeste mensen geteld die verbleven bij familie, vrienden of derden (15) of in een 'niet-conventionele' woonruimte (11). Daarnaast zijn er acht personen geteld in een woning met dreigende huisuitzetting, zes personen in een tijdelijke opvang, vier personen in een instelling waar zij enkel nog verbleven omdat uitstroom niet mogelijk was en drie personen in de openbare ruimte.

De kinderen die zijn geteld zijn niet op het niveau van Geldrop-Mierlo in categorieën uitgesplitst. Van de kinderen in de regio Eindhoven (de percentages slaan dus niet alleen op de 16 kinderen in gemeente Geldrop-Mierlo, maar op de 879 getelde kinderen in de hele regio) verblijven de meeste dak- en thuisloze kinderen in een tijdelijke opvangvoorziening (34%), tevens verblijft er een groot aandeel in niet-conventionele woonruimten (24%) of bij familie, vrienden of derden (24%).

Verondersteld kan worden dat het percentage 'in een tijdelijke opvangvoorziening' voor de gemeente Geldrop-Mierlo lager ligt dan het regionale percentage, omdat lokaal geen grootschalige (nood)opvang is gesitueerd.

b) Uitsplitsing naar leeftijd, geslacht en gezinssituatie

Kan het college de 63 daklozen in Geldrop-Mierlo verder uitsplitsen naar:

- Leeftijdsgroepen: jongeren (18-27 jaar), volwassenen (28-65 jaar), ouderen (65+)
- Geslacht: man of vrouw
- Gezinssituatie: gezinnen met kinderen, alleenstaanden met kinderen, alleenstaanden zonder kinderen

Deze uitsplitsing is niet te maken voor de aantallen die betrekking hebben op Geldrop-Mierlo. Voor wat betreft de aantallen in de regio Eindhoven (15 gemeenten) geldt de volgende uitsplitsing

- Leeftijdsgroepen: 0-17 jaar (**13%**), 18-27 jaar (**19%**), 28-39 jaar (**28%**), 40-49 jaar (**19%**), 50-59 jaar (**12%**), 60-69 jaar (**6%**), 70-79 jaar (**2%**), 80 jaar of ouder (**<1%**).
- Geslacht: man (**66%**), vrouw (**29%**), transgender en non-binair (**<1%**), onbekend (**5%**).
- Gezinssituatie: Alleenstaand zonder kind(eren) (**62%**), met partner zonder kind(eren) (**7%**), alleenstaand met kind(eren) (**7%**), met partner met kind(eren) (**3%**).

c) Opvallend hoog percentage kinderen

Het percentage kinderen onder daklozen in Geldrop-Mierlo (16 van de 63 = 25,4%) ligt opvallend hoger dan het regionale gemiddelde (320 van de 2.440 = 13,1%). Het percentage in Geldrop-Mierlo is bijna dubbel zo hoog als het regionale gemiddelde.

- Hoe verklaart het college dit verschil?
 - Het onderzoeksrapport geeft hierover geen verklaring. Belangrijke nuance is wel dat er geen enkel kind dakloos en dus in de buitenlucht is aangetroffen. Het gaat in het geval van kinderen in onze regio altijd om thuisloosheid.
- Gaat het in Geldrop-Mierlo vooral om gezinnen met kinderen die dakloos zijn? Zo ja, wat zegt dit over de aard van de problematiek?
 - Dit kan niet uit het onderzoeksrapport opgemaakt worden.
- Wat betekent dit hoge percentage kinderen voor de benodigde voorzieningen en ondersteuning?

- In de hele regio laat de telling laat zien dat dak- en thuisloosheid veel kinderen en jongeren treft. Geldrop-Mierlo zal daarom in de ontwikkeling van het uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang extra inzetten op voorzieningen voor minderjarigen.
- Ter vergelijking: in Best (30 daklozen, 4 kinderen = 13,3%) en Nuenen (13 daklozen, 0 kinderen = 0%) ligt het percentage kinderen aanzienlijk lager. Hoe verklaart het college dat Geldrop-Mierlo zoveel hoger scoort?
 - Het college heeft de verwachting dat door de zeer actieve deelname van de gemeente aan de telling, een uitgebreid en volledig beeld is gecreëerd van de situatie. In onze gemeente zijn bovengemiddeld veel casussen meegeteld van verblijf bij familie of vrienden en in niet-conventionele woonruimten. De aanname is dat in die specifieke categorieën (waarin de situatie minder onmenselijk is, dan bijvoorbeeld leven op straat) ook meer kinderen verblijven.

d) Kwetsbare kinderen van dakloze ouders

De RIB vermeldt dat er in de regio 879 kinderen zijn die "te maken hebben met dakloosheid" – dat wil zeggen: kinderen die zelf niet dakloos zijn, maar waarvan één of twee ouders wel dakloos zijn.

- Hoeveel van deze 879 kinderen wonen in Geldrop-Mierlo?
 - Dit kan niet uit het onderzoeksrapport opgemaakt worden.
- Op welke wijze worden deze kinderen structureel in beeld gehouden en ondersteund door school, jeugdzorg, welzijn, of andere instanties?
 - Het verwerken van de telresultaten is volledig geanonimiseerd gegaan. Om die reden heeft de gemeente niet als opvolging van de telling of de rapportage hulp aan kunnen bieden voor individuele situaties. Geruststellend is dat de telling is verricht door (maatschappelijke) organisaties en dat zij de personen die achter de cijfers zitten enkel hebben kunnen laten 'meetellen' wanneer zij de dak- en thuislozen in beeld hebben. Deze maatschappelijke organisaties hebben in alle gevallen hun ondersteuningsaanbod proactief aan de personen aangeboden.
- Worden deze gezinnen proactief benaderd voor hulp door welzijn, jeugdzorg of school, of moeten zij zelf het initiatief nemen om hulp te zoeken?
 - Zie het antwoord hierboven (bij lid d, sub 2).

- **Timing en informatievoorziening aan de raad**

a) Waarom zo laat geïnformeerd?

De ETHOS-telling vond plaats op 24 april 2025. De raad ontving de raadsinformatiebrief op 8 oktober 2025 – ruim 5 maanden later. In de raadsvergadering van april 2025 werd door de wethouder toegezegd dat de resultaten in september 2025 beschikbaar zouden zijn.

Waarom heeft het ruim 5 maanden geduurd voordat de raad werd geïnformeerd over de uitkomsten van deze telling?

De raad is zo spoedig als mogelijk geïnformeerd. De onderzoeksresultaten waren tot 8 oktober 07:00u onder een strikt embargo, waarvoor betrokken ambtenaren zelfs een geheimhoudingsverklaring hebben moeten tekenen. Pas op 7 oktober mochten de colleges in hun vergaderingen over de resultaten beschikken en op 8 oktober mochten deze via een RIB worden vrijgegeven. Eerdere informatieverstrekking aan de gemeenteraad was dus niet mogelijk.

b) Structurele informatievoorziening

Hoe en met welke frequentie wordt de raad voortaan structureel geïnformeerd over:

- De voortgang van de regionale aanpak van dak- en thuisloosheid
- Nieuwe onderzoeksresultaten, rapportages en beleidsontwikkelingen
- De lokale situatie in Geldrop-Mierlo (aantallen, signalen uit de praktijk, knelpunten)

- De inzet van gemeentelijke middelen en de effecten daarvan

Welke afwegingen maakt het college bij de vraag of informatie over dak- en thuisloosheid proactief met de raad wordt gedeeld? Is er een protocol of beleid voor het informeren van de raad over dit soort thema's?

Het college zet zich in voor maximale transparantie en kent geen protocol voor het informeren van de raad over dit soort thema's. Op het moment dat het Regionaal Actieplan Dakloosheid is vastgesteld is in een RIB (2075349) aan u toegezegd dat u in oktober 2025 geïnformeerd zou worden over de resultaten van de ETHOS-telling en in 2027 over de voortgang van het volledige actieplan. Aan die toezegging is voldaan. Wanneer nieuwe relevante informatie beschikbaar komt, zal het college u onmiddellijk informeren.

c) Informatievoorziening via de pers

Op 8 oktober 2025 verscheen in de ochtend een artikel in het Eindhovens Dagblad over de ETHOS-telling. Diezelfde dag, om 13:19 uur, ontving de raad de raadsinformatiebrief over deze telling – dus nádat het artikel al was verschenen.

Dit betekent dat de raad de uitkomsten van dit onderzoek eerst via de regionale pers vernam, en pas daarna via een raadsinformatiebrief van het college.

- Hoe beoordeelt het college de gang van zaken waarbij de raad belangrijke beleidsinformatie over een maatschappelijk vraagstuk eerst via de regionale pers verneemt, en pas later diezelfde dag via een raadsinformatiebrief wordt geïnformeerd?
- Was het college op de hoogte van de publicatie in het ED voordat de RIB naar de raad werd gestuurd? Zo ja, waarom is de RIB niet vóór de publicatie naar de raad gestuurd?
- Acht het college het wenselijk dat de raad in de toekomst ook via een presentatie of commissievergadering actief wordt betrokken bij dit soort onderzoeksresultaten, zodat de raad niet via de pers hoeft te vernemen wat er in de eigen gemeente speelt?

Het is onwenselijk dat de raad als hoogste orgaan van de gemeente via de pers dergelijke onderzoeksresultaten verneemt. De Hogeschool Utrecht en het Kansfonds hebben er echter als uitvoerders van het onderzoek voor gekozen een aantal mediapartners (waaronder Omroep Brabant en het Eindhovens Dagblad) onder embargo te voorzien van een persbericht. De gemeente Geldrop-Mierlo was hiervan op de hoogte, maar speelde hier geen rol in. Met de overige gemeenten in de regio is afgesproken dat met een uniforme raadsinformatiebrief (RIB) de raden allemaal gelijktijdig en gelijkluidend op 8 oktober geïnformeerd zouden worden. Gelet op het embargo en de geheimhoudingsverklaringen was een eerder moment dus niet mogelijk.

• Verschil tussen eerdere inschatting en onderzoeksresultaten

Tijdens de behandeling van de huisvestingsverordening in april 2025 werd gesteld dat dakloosheid hier niet voorkomt omdat dat "een stedelijk probleem" is, en dat thuisloosheid mogelijk wél aanwezig is maar dat de gemeente daar "geen zicht op" heeft. Het college stelde tijdens die behandeling dat er geen gevallen bekend waren van mensen die door het systeem vallen.

De ETHOS-telling toont nu aan dat er in Geldrop-Mierlo 63 daklozen zijn, waaronder 16 kinderen.

a) Verklaring voor het verschil

Hoe verklaart het college het verschil tussen de eerdere inschatting dat dakloosheid hier nauwelijks voorkomt, en de nu bekende cijfers die aantonen dat er 63 daklozen zijn in Geldrop-Mierlo, waaronder 16 kinderen?

Het college heeft zich ingezet voor een grondige deelname aan de telling met veel lokale partners. Daardoor is een uitgebreid en volledig beeld gecreëerd van de situatie in onze gemeente. Het klopt dat hiermee de periode waarin de gemeente er 'geen zicht op heeft' voorbij is. Het verkrijgen van het inzicht was de belangrijkste argumentatie om deel te nemen aan het onderzoek en er – ook in de onderhandeling met andere regiogemeenten - stevig op in te zetten om ondanks de beperkte capaciteit en de wens om het uit te stellen, het onderzoek door te laten gaan. .

b) Escalatie-risico van thuisloosheid naar dakloosheid

Deelt het college de analyse dat thuisloosheid kan escaleren naar dakloosheid wanneer opvang en ondersteuning ontbreken?

Het college erkent dat een situatie van thuisloosheid, wanneer niet voldoende adequaat bestreden en ondersteund, zich in sommige gevallen kan ontwikkelen naar een situatie van dakloosheid.

- **Huidige voorzieningen en lokale toegankelijkheid**

a) Welke voorzieningen zijn er nu?

Welke concrete voorzieningen of vormen van opvang en ondersteuning zijn er op dit moment beschikbaar voor inwoners van Geldrop-Mierlo die dak- of thuisloos zijn of dreigen te raken?

In eerste instantie kunnen betrokkenen zich melden bij het Regieteam+ van de regio Eindhoven, dat verantwoordelijk is voor de toeleiding naar de maatschappelijke opvang, uitgevoerd door onder meer Stichting Springplank en NEOS. Deze opvang biedt tijdelijk onderdak in combinatie met begeleiding gericht op het herstel van zelfstandigheid. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om, wanneer sprake is van een acute of schrijnende woonsituatie, een dringende huisvestingsverklaring (urgentieverklaring) aan te vragen. Voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij wonen, inkomen, schulden of zorg, is het Centrum Maatschappelijke Deelname (CMD) het eerste aanspreekpunt. Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) kan maatwerkbegeleiding worden geboden om verdere problemen te voorkomen of de situatie te stabiliseren. Tevens zijn binnen het gemeentelijke armoedebeleid voorzieningen beschikbaar voor inkomensondersteuning en schuldhelpverlening. Het college benadrukt dat bij alle vormen van opvang en ondersteuning wordt uitgegaan van maatwerk, waarbij per situatie wordt beoordeeld welke hulp het meest passend is.

b) Lokale of regionale toegang?

In hoeverre zijn deze voorzieningen lokaal toegankelijk (in Geldrop-Mierlo zelf of in directe omgeving), of zijn inwoners volledig aangewezen op regionale voorzieningen in bijvoorbeeld Eindhoven?

Wat betekent dit concreet voor inwoners van Geldrop-Mierlo? Moeten zij naar Eindhoven reizen voor intake, begeleiding, opvang? Zo ja, hoe wordt dit vormgegeven voor mensen zonder vervoer of financiële middelen? Hoe wordt omgegaan met mensen die niet mobiel zijn of geen geld hebben voor openbaar vervoer naar Eindhoven?

De maatschappelijke opvang en begeleiding voor dak- en thuislozen is regionaal georganiseerd en voorzieningen zijn centraal beschikbaar, hoofdzakelijk in Eindhoven. Inwoners van Geldrop-Mierlo die dakloos zijn of dreigen te worden, worden hier naar doorverwezen voor intake, opvang en begeleiding. Dit is sporadisch aan de orde en in dergelijke gevallen, wanneer betreffende personen ondersteuning accepteren, is de Wijk-GGD'er van Geldrop-Mierlo hierbij betrokken. In dergelijke gevallen wordt in overleg met het CMD gezocht naar een passende oplossing, bijvoorbeeld via vervoersondersteuning of andere pragmatische oplossingen. Zo wordt ervoor gezorgd dat ook inwoners zonder eigen middelen toegang houden tot de benodigde hulp en opvang.

c) Behoeft aan lokale of kleinschalige opvang

Acht het college het – in het licht van de onderzoeksresultaten en het feit dat er 63 daklozen in Geldrop-Mierlo zijn, waaronder 16 kinderen – wenselijk en haalbaar om kleinschalige opvang- of woonvoorzieningen in of dichtbij onze gemeente te realiseren, al dan niet samen met buurgemeenten?

Zo ja, welke stappen worden daartoe ondernomen en op welke termijn kan de raad hierover concrete voorstellen verwachten? Zo nee, waarom niet?

Het college acht het wenselijk om de mogelijkheid voor kleinschalige crisis-woonvoorzieningen te onderzoeken. In de komende maanden wordt in de regio – op basis van de resultaten van de ETHOS-telling – gekeken welke voorzieningen en impulsen lokaal en (sub)regionaal nodig zijn. Het college van B&W zal zich inzetten in de Dommelvallei+ een impuls te organiseren waarmee het aantal thuisloze kinderen teruggedrongen kan worden. De regionale onderhandeling, inclusief verdeling, wordt in de komende maanden gevoerd en zal in het tweede kwartaal van 2026 tot bestuurlijke

besluitvorming in de colleges leiden. Zoals het er nu naar uitziet kan de gemeenteraad de impact daarvan terugzien in de daarop volgende begrotingsbehandeling.

- **Beleidsmatige gevolgen: Actieplan Dakloosheid en lokale inzet**

a) Concrete acties voor Geldrop-Mierlo

De RIB vermeldt dat de inzichten uit de ETHOS-telling worden gebruikt voor de verdere concretisering van het regionale actieplan dak- en thuisloosheid.

Op welke wijze wordt binnen de uitvoering van het Actieplan Dakloosheid 2024–2030 concreet rekening gehouden met de situatie in Geldrop-Mierlo? Welke concrete acties, interventies of voorzieningen zijn er specifiek voor onze gemeente voorzien?

Deze telling heeft voor het eerst diepgaand inzicht gegeven in de werkelijke situatie van dak- en thuisloosheid in Geldrop-Mierlo. Het is daarmee een belangrijk en wezenlijk beginpunt voor het inventariseren en realiseren van concrete acties, interventies of voorzieningen die in Geldrop-Mierlo tot een verbetering kunnen leiden. Hier is op dit moment nog geen overzicht van te geven.

b) Budget en middelen

Welk deel van de gemeentelijke begroting is gereserveerd voor de aanpak van dak- en thuisloosheid (zowel voor de lokale inzet als voor de bijdrage aan de regionale samenwerking)?

Is dit budget naar het oordeel van het college toereikend om 63 daklozen, waaronder 16 kinderen, adequaat te ondersteunen, of is er sprake van een tekort?

Centrumgemeente Eindhoven blijft budgethouder tot aan het moment waarop door het Rijk een nieuw verdeelmodel wordt ingevoerd. Eindhoven ontvangt nu de volledige rijksbijdrage voor de volledige regio. Er is dus – tot op heden – geen bedrag gekoppeld aan de uitvoering voor specifiek Geldrop-Mierlo. De betrokken wethouders hebben de intentie uitgesproken in het kader van de transformatieagenda toe te willen werken naar een regionale begroting, waarbij solidariteit een uitgangspunt is en inzichtelijk wordt wat per gemeente de baten en lasten zijn. De huidige bijdrage van Geldrop-Mierlo beperkt zich tot ca. €3000,- per jaar.

c) Planning en termijnen

De RIB vermeldt dat in het eerste kwartaal van 2026 de verdere concretisering van het beleid rondom dak- en thuisloosheid ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.

Gezien de urgentie van de situatie (63 daklozen waaronder 16 kinderen) en het feit dat er in 2026 gemeenteraadsverkiezingen zijn:

- Wat kan de raad concreet verwachten in dit collegebesluit van Q1 2026?
- Bevat dit voorstel ook specifieke maatregelen voor Geldrop-Mierlo op het gebied van preventie, opvang en doorstroming?
- Is het college bereid om al vóór Q1 2026 concrete eerste stappen te zetten, of moeten deze 63 kwetsbare inwoners wachten tot na de gemeenteraadsverkiezingen?

De kwetsbare inwoners worden allemaal reeds ondersteund op een manier die passend is bij hun situatie, zoals nader toegelicht in beantwoording op andere vragen. Er is dus geen sprake van dat inwoners moeten wachten op bestuurlijke besluitvorming om ondersteuning te krijgen.

Inmiddels is door de gemeenten in de regio besloten dat het niet haalbaar is om nog voor de komende verkiezingen met een voorstel naar de 15 gemeenteraden te gaan. De informatie in de RIB is daarmee dus helaas achterhaald. Er wordt nu op gekoerst dat in het tweede kwartaal van 2026 een besluit wordt genomen door de colleges. Dat voorstel zal ook specifieke maatregelen voor Geldrop-Mierlo op het gebied van preventie, opvang en doorstroming bevatten. Zoals het er nu naar uitziet, kan de gemeenteraad de impact daarvan terugzien in de daarop volgende begrotingsbehandeling.

- **Preventie en vroege signalering**

a) Instrumenten voor vroegtijdige signalering

Welke instrumenten heeft de gemeente om dreigende dak- of thuisloosheid tijdig te signaleren en te voorkomen, bijvoorbeeld bij:

- Schuldenproblematiek en dreigende huisuitzettingen
- Gezinscrises, echtscheidingen, of uithuisplaatsingen van jongeren
- Einde van tijdelijke opvang (bijvoorbeeld statushouders na de twee jaar, jongeren die uitstromen uit jeugdzorg)

Voor het vroegtijdig signaleren van beginnende financiële achterstanden is er vroegsignalering. Het werkproces voor vroegsignalering is ingericht. Vastelastenpartners zoals zorgverzekeraars, energieleveranciers, woningcorporaties zijn verplicht signalen van beginnende achterstanden aan de gemeente te melden. Op basis van een standaard convenant van de NVVK worden deze partners op het meldsysteem RIS (inforing) aangesloten. De gemeenten zijn vervolgens verplicht proactief hulp aan te bieden. Elke maand worden de signalen gematcht. Op basis van parameters wordt met een proactieve benadering hulp aangeboden (je kunt hierbij denken aan huisbezoek, een vroegsignaleringskaart, e-mail, telefoon). Deze hulp wordt geboden in het vrijwillige kader. Als iemand de hulp afwijst of niet reageert, stopt deze. Bij een nieuw signaal wordt er weer opnieuw een hulpaanbod gedaan. Vroegsignalering is in Geldrop-Mierlo intern belegd bij team Inkomen en Toegang.

b) Samenwerking met partners

In hoeverre werkt de gemeente in deze vroege signalering samen met:

- Woningcorporaties (signalering huurachterstanden, dreigende ontruiming)
- Welzijnsorganisaties en maatschappelijk werk
- Schuldhulpverlening
- Scholen en jeugdzorg
- Huisartsen en GGZ

Is er sprake van structureel overleg en gezamenlijke casuïstiekbespreking, of verloopt de samenwerking ad hoc?

De samenwerking met genoemde partijen is structureel geborgd, maar is bilateraal ingericht. Er is – vanwege beperkingen in mogelijkheden rondom gegevensdeling – geen gezamenlijke casuïstiekbespreking.

• **Hardheidsclausule en toegang tot sociale huurwoningen**

a) Gebruik van de hardheidsclausule

Hoeveel aanvragen voor toepassing van de hardheidsclausule in de huisvestingsverordening zijn er het afgelopen jaar (2024 en tot nu toe in 2025) ingediend door mensen in acute woningnood of (dreigende) dak- of thuisloosheid?

Hoeveel van deze aanvragen zijn:

- Toegekend
- Afgewezen
- Niet in behandeling genomen

In 2024 is de hardheidsclausule binnen het SGE slechts vier keer toegepast. In Geldrop-Mierlo is de clausule dat jaar niet gebruikt. De hardheidsclausule is bedoeld als uiterste vangnet in uitzonderlijke situaties. Het college past deze bepaling alleen toe wanneer strikte toepassing van de regels in de Huisvestingsverordening zou leiden tot een onbedoeld schrijnende situatie.

b) Evaluatie van de hardheidsclausule

Ziet het college – in het licht van de onderzoeksresultaten die aantonen dat er 63 daklozen in Geldrop-Mierlo zijn, waaronder 16 kinderen – aanleiding om de criteria en toepassing van de hardheidsclausule te evalueren?

Zijn er signalen dat mensen die in acute woningnood verkeren toch buiten de boot vallen? Zo ja, welke signalen? Zo nee, hoe weet het college dit zeker?

Nee, niet van de hardheidsclausule als zodanig. Verbetering van het proces heeft echter continu onze aandacht. Zo zijn we van plan om in samenwerking met de gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven de kwaliteit van de urgentiecommissie te toetsen en waar nodig verder te verbeteren.

De urgentieregeling is bedoeld om de schaarse sociale huurwoningen toe te wijzen aan mensen die deze het hardst nodig hebben. De regeling is strikt en bevat regels die moeten zorgen dat de keuzes om iemand wel of geen urgentie te verlenen, zorgvuldig tot stand komen. Van concrete signalen van mensen die buiten de boot vallen en daardoor op straat belanden, is bij ons niets bekend. Het is tegelijkertijd onvermijdelijk dat sommige mensen – hoe moeilijk hun situatie ook is – buiten de regeling vallen en aangewezen blijven op hun eigen netwerk en eigen mogelijkheden. Wanneer daar aanleiding toe is, nemen we altijd mee of toepassing van de regels tot een ernstig schrijnende situatie leidt die het toepassen van de hardheidsclausule rechtvaardigen..

- **Regionaal versus lokaal: verdeling van verantwoordelijkheden**

a) Regionale afspraken

De opvang van dak- en thuislozen is regionaal georganiseerd. Welke concrete afspraken zijn er gemaakt tussen de regiogemeenten over:

- De verdeling van verantwoordelijkheden (wie doet wat?)
- De verdeling van financiële lasten (wie betaalt wat?)
- De verdeling van opvangcapaciteit (waar komt opvang, voor wie?)

De huidige situatie is dat de verantwoordelijkheid, de financiële last en de opvangcapaciteit als verantwoordelijkheid is belegd bij centrumgemeente Eindhoven. Enkel de beoordeling van casuïstiek, het zogenoemde onderzoek, is bij onszelf als regiogemeente belegd. De gemeente ontvangt een vergoeding voor de ambtelijke inzet die hierop wordt gepleegd. Zoals in de eerdere antwoorden toegelicht, wordt in de komende periode toegewerkt naar nieuwe afspraken.

b) Invloed van Geldrop-Mierlo

In hoeverre heeft Geldrop-Mierlo als gemeente invloed op beleidskeuzes binnen de regionale samenwerking op het gebied van dak- en thuisloosheid?

Hoe wordt de raad betrokken bij regionale beleidskeuzes en afspraken die impact hebben op Geldrop-Mierlo?

Geldrop-Mierlo is ambtelijk vertegenwoordigd in het regionaal Programmateam BW/MO en op bestuurlijk niveau in de stuurgroep. In die gremia wordt (de herziening) de regionale afspraken voorbereid, waarbij besluitvorming voornamelijk in de verschillende colleges zal plaatsvinden. De raad heeft de kaders voor de ontwikkelingen vastgesteld in de regionale visie Beschermd Wonen (1027363). In de komende periode wordt toegewerkt naar een transformatieagenda, binnen de kaders van de regionale visie en het 'Actieplan Dakloosheid'. Dit is een collegebevoegdheid.

- **Urgentieregeling en feitelijke dakloosheid**

Tijdens de behandeling van de Huisvestingsverordening in april 2025 diende SAMEN een amendement in om de definitie van sociale urgentie te verruimen, zodat ook mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de maatschappelijke opvang zijn geregistreerd (zoals zogenaamde 'bankslapers'), in aanmerking komen voor urgentie.

Dit amendement werd ontraden door het college en niet gesteund door de raad, onder meer met het argument dat:

- De regeling al voldoende ruimte biedt via de maatschappelijke opvang
- Er bij het college geen gevallen bekend waren van mensen die door het systeem vallen
- Het amendement juridisch niet goed paste binnen artikel 10 lid 1 (doorstroming intramurale zorg)

De ETHOS-telling toont nu aan dat er in Geldrop-Mierlo 63 daklozen zijn, waaronder 16 kinderen. Dit bevestigt dat er een substantiële groep mensen is die feitelijk dakloos is.

a) Kunnen feitelijk daklozen nu urgentie krijgen?

Kunnen mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de maatschappelijke opvang zijn geregistreerd (zoals bankslapers, mensen in auto's, mensen in vakantiehuisjes), in aanmerking komen voor urgentie onder de huidige huisvestingsverordening?

Zo ja, onder welke voorwaarden? Geldt bijvoorbeeld dat iemand zich eerst moet aanmelden bij de maatschappelijke opvang? En wat gebeurt er als de opvang vol is of als iemand om andere redenen niet in de opvang terecht kan?

Zo nee, waarom niet?

Dak- en thuislozen kunnen op basis van de verordening in principe alleen urgentie krijgen als het probleem groter is dan alleen een woonprobleem. Ze komen alleen in aanmerking voor sociale urgentie als ze uitstromen uit een intramurale instelling zoals maatschappelijke opvang. Om terecht te kunnen in de maatschappelijke opvang of een voorziening voor beschermd wonen, krijgen ze ook een beschikking van de gemeente. Urgent woningzoekenden kunnen sowieso een beroep doen op urgentie als ze vallen onder één van de gevallen van maatschappelijke urgentie (b.v. scheiding met minderjarige kinderen, of te hoge woonlasten etc.)

b) Bereidheid tot aanpassing van de urgentieregeling

Is het college, in het licht van de onderzoeksresultaten die aantonen dat er 63 daklozen in Geldrop-Mierlo zijn waaronder 16 kinderen, bereid om te onderzoeken of de huisvestingsverordening aanpassing behoeft?

Dit zou bijvoorbeeld kunnen door:

- Toevoeging van een aparte categorie sociale urgentie voor feitelijk daklozen die niet in de opvang zitten
- Verruiming van de criteria voor urgentie
- Versoepeling van de toepassing van de hardheidsclausule

Het lokaal aanpassen van de regeling is niet wenselijk, want dit zorgt ervoor dat de uitvoering niet meer efficiënt kan worden opgepakt. Daarbij komt dat het college altijd de ruimte heeft om de hardheidsclausule toe te passen, maar wel de verantwoordelijkheid heeft om toepassing hiervan goed te onderbouwen.

Minstens zo van belang als de mogelijkheid om urgentie aan te vragen, is het beginsel van de eigen verantwoordelijkheid. Daarom staat in de regels ook vermeld dat een situatie buiten eigen toedoen moet zijn ontstaan en kijken we bij de beoordeling van de aanvraag of de aanvrager voldoende eigen inspanningen heeft geleverd (inschrijving in Woonniezie, reacties op woonruimte, alternatieven, etc). Dit wordt voor elk geval individueel door de urgentiecommissie getoetst.

Het toekennen van urgentie blijft een verdeling van schaarste. Het aanpassen van urgentiemogelijkheden leidt ertoe dat sociale huurwoningen nog schaarser worden.

Woningzoekenden moeten dan nog langer wachten. Voor mensen met een urgentie wordt het dan nóg lastiger om binnen zes maanden passende woonruimte te vinden. Ook voor de uitvoering levert dit extra uitdagingen op. Welke criteria hanteer je, hoe beoordeel je individuele situaties, en op basis waarvan maak je onderscheid tussen verschillende groepen? Bovendien bestaat het risico dat het invoeren van een extra urgentiecategorie onbedoeld een perverse prikkel creëert, waarbij mensen hun situatie bewust aanpassen om in aanmerking te komen voor een woning.

c) Voorkomen dat mensen buiten de boot vallen

Als het college niet bereid is om de urgentieregeling aan te passen: op welke wijze voorkomt het college dan dat mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de opvang zitten, structureel buiten de boot vallen bij de toegang tot sociale huurwoningen?

Goede samenwerking met het sociaal domein en het CMD is van belang. Het sociaal domein/CMD kan een grote rol spelen in de problematiek die ontstaat vóórdat iemand dakloos raakt. Het waarom in

hoe iemand dakloos raakt, is vaak ook een deel van de oplossing. Daarnaast kan de gemeente met de woningcorporaties in de prestatieafspraken zaken afspreken over hoe woningen worden aangeboden. Door bijvoorbeeld meer woningen te verloten, komen ook mensen met een kortere inschrijftijd sneller in aanmerking voor een woning. Hierbij speelt ook de eigen verantwoordelijkheid een rol; iemand moet zichzelf inschrijven en op woningen reageren die worden verloot.

d) Planning

Kan de raad hierover nog een voorstel of een inhoudelijke reactie van het college verwachten vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 2026, zodat de raad indien nodig amendementen kan indienen of moties kan aannemen om deze kwetsbare groep te helpen?

Nee. In plaats daarvan zetten we liever in op een goed voortraject vanuit het maatschappelijk domein om te voorkomen dat iemand dakloos wordt. En mocht iemand dakloos raken, zetten we in op de juiste begeleiding voor het in aanmerking komen voor opvang in een intramurale instelling. Verder kunnen we woningzoekenden nog beter informeren over de noodzaak om zich tijdig als woningzoekende te registreren op Wooniezie. En tot slot kunnen we met corporaties in gesprek over verhuur op basis van loting versus inschrijving.

Toelichting:

Wij hebben de raadsinformatiebrief van 8 oktober 2025 met belangstelling gelezen en danken het college voor de informatieverstrekking over de ETHOS-telling. Uit de RIB blijkt dat er in Geldrop-Mierlo 63 daklozen zijn geteld: 47 volwassenen en 16 kinderen.

Deze vragen zijn bedoeld om meer helderheid te krijgen over de duiding van deze cijfers, de beleidsmatige consequenties, en de vraag of het huidige beleid en de regelgeving voldoende zijn om deze kwetsbare groep te bereiken en te ondersteunen.

De raad heeft de taak om het college te controleren en waar nodig bij te sturen. Daarvoor is het essentieel dat de raad tijdig en volledig wordt geïnformeerd over ontwikkelingen die de inwoners van Geldrop-Mierlo raken.

In april 2025 bracht onze fractie de zorg naar voren dat mensen die feitelijk dakloos zijn maar niet in de formele opvang zitten, tussen wal en schip vallen. Die zorg werd toen niet breed gedeeld. De ETHOS-telling bevestigt nu dat deze groep bestaat en dat er sprake is van substantiële dak- en thuisloosheid in onze gemeente. Met 63 daklozen, waaronder 16 kinderen, gaat het niet om een verwaarloosbaar probleem maar om een urgente situatie die om actie vraagt.

Gegeven het feit dat er in 2026 gemeenteraadsverkiezingen zijn, is het van belang dat deze raad nog concrete stappen kan zetten om deze kwetsbare inwoners te helpen. Doorschuiven naar na de verkiezingen is geen optie voor mensen die nu op straat slapen of in ongeschikte omstandigheden verblijven.

Wij vragen het college om volledig openheid te geven over de lokale situatie, de huidige voorzieningen, en de bereidheid om waar nodig beleid en regelgeving aan te passen zodat ook deze kwetsbare inwoners de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

De cijfers uit de ETHOS-telling geven ons als raad de kans en de plicht om dak- en thuisloosheid in Geldrop-Mierlo eindelijk bespreekbaar én oplosbaar te maken.

Wij danken u bij voorbaat voor uw beantwoording.

Datum beantwoording: 4 oktober 2025

Antwoord:

[Zie hierboven in blauw per vraag weergegeven.](#)